

DOLGO PRIČAKOVAN IN ODLIČNO IZVEDEN SEMINAR O OBLAČENJU BELOKRANJCEV

SAŠA KRAJNC

Vabilo na seminar, ki ga je organiziral Javni sklad RS za kulturne dejavnosti, je vsebovalo pester program, ki smo si ga verjetno vsi garderoberji folklornih skupin in tudi tisti, ki se ukvarjajo z izdelavo kostumov, že vrsto let želeli. Pričakovanja so bila zato zelo velika, strah pred ponovnim bledim podajanjem že znanega pa še večji. Strah je bil odveč, pričakovanja pa več kot izpolnjena. Tridnevni seminar je postregel z informacijami, do katerih smo se posamezni člani različnih slovenskih folklornih skupin skozi leta le težko prebijali. Brskanje po knjigah, obiski v muzejih, izmenjava mnenj med garderoberji je bila do zdaj prepuščena iznajdljivosti in samoorganizaciji redkih folklornic in folklornikov. Program seminarja pa je vse samoiniciativne poskuse združil na enem mestu.

Prvi dan je na predavanju o kostumiranju folklornih skupin in njegovem razvoju, ki ga je vodil Bojan Knific, marsikdo spoznal osnovne napake, ki smo jih do zdaj ali pa jih še vedno delamo v večini folklornih skupin. Slepo posnemanje lahko pripelje do nerazumne stilizacije, ki ne odraža preteklih načinov oblačenja Slovencev. Kje poiskati podatke o različnih oblačilnih kosih, kako se lotiti same izdelave kostumov, nam je predavatelj podal v sproščeni predstavitvi, polni praktičnih primerov in koristnih informacij. Pohvaliti velja tudi pripravljeno gradivo, ki ga je prejel vsak od udeležencev. Material je vseboval knjigi dr. Marije Makarovič o oblačilni kulturi v Poljanski dolini ter Adlešičih, Sinjem Vrhu in Vinici, dodatek pa načine vezenja v Beli Krajini in fotografije ter krojne različice kostumov.

Dr. Marija Makarovič je drugi dan seminarja, v Belokranjskem muzeju v Metliki predavala o oblačenju Belokranjcev v 19. in 20. stoletju. Z ogledom oblačilnih kosov, ki jih

Ljuba Vrtovec Pribac - vodja praktičnega dela seminarja in ena izmed tistih, ki je v izdelovanje kostumov folklornih skupin vnesla natančnost, skrbnost, preudarnost ...
(Foto: Janez Eržen, Črnomelj, junij 2006.)

hrani muzej in z zanimivi zgodbicami, ki jih je raziskovala oblačilne kulture na Slovenskem zbrala na svojih delovnih popotovanjih po Beli krajini, smo udeleženci lahko videli načine izdelave originalnih oblačilnih kosov, vrste blaga in tehnike vezenja. Slednjim je bil namenjen popoldanski del seminarja, ki ga je vodila Ljuba Vrtovec Pribac. Sama se že vrsto let ukvarja z izdelavo kostumov tako za skupine v Slovenije kot tudi v zamejstvu.

Večer je udeležencem seminarja ponudil ogled 1. dela državnega srečanja odraslih folklornih skupin Le plesat me pelji 2006. Ogled je bil tudi izobraževalne narave, saj je naslednje jutro sledila razprava o kakovosti kostumske podobe predstavljenih skupin. To je bila zame največja in najboljša izkušnja seminarja. Izmenjava mnenj med vsemi udeleženci. Pogovori o izdelavi kostumov, pogovori o tem, kje kupiti blago, kako kaj sešiti in kje pri oblačenju plesalcev skleniti majhen kompromis, ki ne škodi celostni kostumski podobi skupine.

Udeleženci seminarja v učilnici dijaškega doma pri vezenju.
(Foto: Janez Eržen, Črnomelj, junij 2006.)

Poročila in ocene

Kakšne so možnosti oblačenja plesalcev v belokranjske kostume, smo spoznali z majhno, če lahko temu rečemo, modno revijo prav proti koncu seminarja. Razblinil se je mit o eni sami beli noši Belokranjcev in prikazala se je pestra paleta možnosti kostumiranja plesalcev, glasbenikov itd.

V sklepni misli lahko povem le še to, da si želimo več tovrstnih seminarjev. Ni treba, da jih je na leto veliko, zadovoljni bomo, če se bomo sestajali enkrat na leto. Pomembna je izmenjava mnenj, izkušenj, ki smo jih člani skupin do zdaj ljubosumno držali zase. Propad slovenske tekstilne industrije nas je verjetno prisilil v to, da smo se bolj začeli pogovarjati vsaj o tem, kje najti kakšno blago, katero bi bilo bolj primerno in tako začeli tudi med seboj bolj sodelovati. Ta seminar je bila odlična priložnost tudi za izmenjavo takšnih več kot potrebnih informacij.

Vsi udeleženci seminarja so se naučili tehnike izdelave štepke, nekateri tudi raličenja, predvsem pa so imeli vsi dovolj možnosti za takšne in drugačne pogovore o izdelovanju kostumov, nakupu materialov ...
(Foto: Janez Eržen, Črnomelj, junij 2006.)